

Osposobljavanje sustava turističkih zajednica za djelovanje prema modelu destinacijske menadžment organizacije (DMO)

Prezentacija

Polazište – Strategija razvoja turizma RH

- ▲ Revidirati i racionalizirati sustav na načelima prostorno-funkcionalne i proizvodne cjelovitosti i kriteriju financijske samodostatnosti;
- ▲ Sustav turističkih zajednica transformirati na način:
  - ▲ Glavni ured pretvoriti u nacionalnu promotivnu agenciju
  - ▲ Regionalne i lokalne zajednice postaju regionalne i destinacijske menadžment organizacije (RMO/DMO) – povećati kapacitet, veća prava i obveze.

CILJEVI:

- ▲ **Postići veću učinkovitost kroz udruživanje i racionalizaciju**
- ▲ **Podići upravljački kapacitet za potrebne konkurentske iskorake i veću dodanu vrijednost hrvatskog turizma**

Polazište – Opis procesa

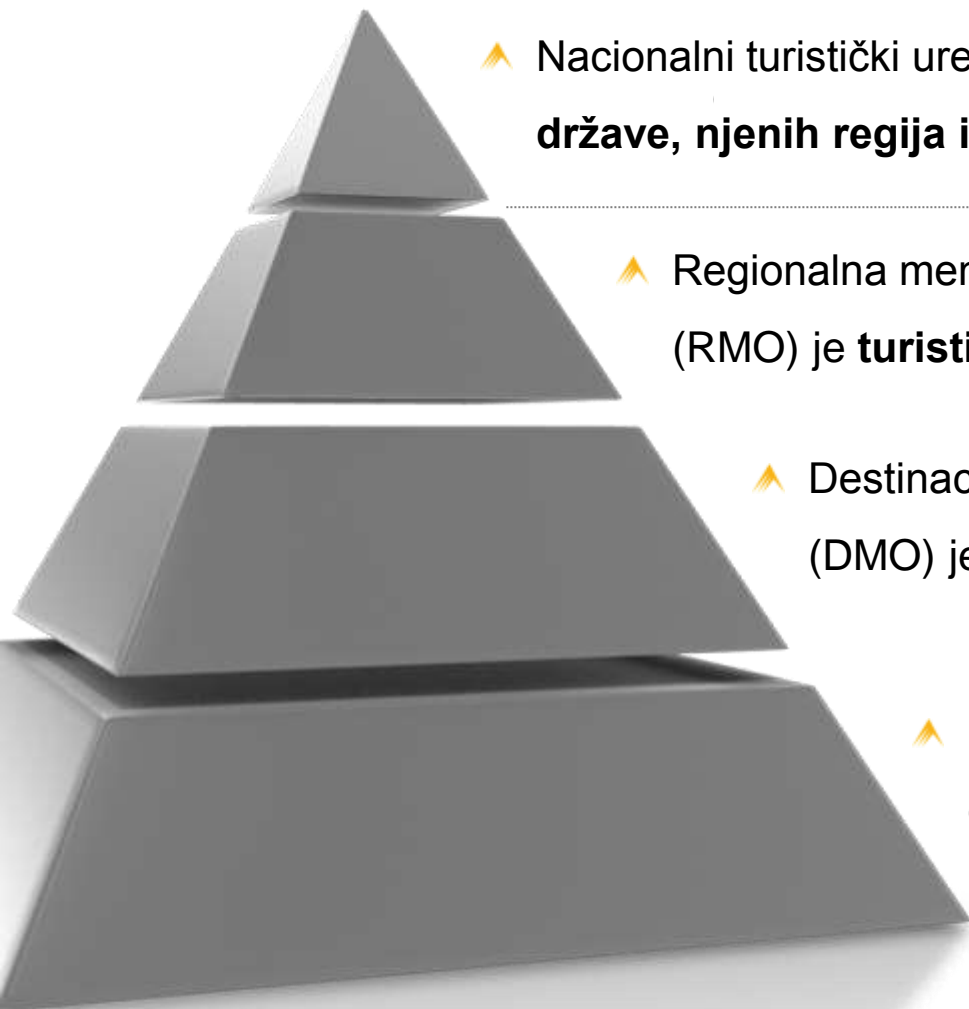
---

1. Analiza postojećeg sustava TZ :
  - a) zakonske osnove;
  - b) misija, zadaća i odgovornosti;
  - c) raspodjele prihoda;
  - d) sustava odlučivanja
  - e) ostalih relevantnih aspekata
2. Analiza organizacijskih rješenja turistički najkonkurentnijih država, regija i destinacija
3. Web istraživanje stavova dionika u turizmu RH o postojećem sustavu TZ – ključni problemi i moguća rješenja
4. Interaktivne radionice u 10 turističkih regija
5. Izrada operativnog priručnika za primjenu DMO modela

Razvoj turizma i modela upravljanja - kontekst

	RAZVOJ TURIZMA	NAJBOLJE PRAKSE UPRAVLJANJA	HRVATSKA
<i>XIX. stoljeće</i>	Komercijalni počeci – grand toure	Osnivanje prvih NTO-a	Prve lokalne turističke organizacije (Dubrovnik, Opatija, itd.)
<i>1960.</i>	Jačanje industrije i gradskog turizma	Lokalne organizacije kao „domaćini”	Turistički savez Jugoslavije
<i>1980.</i>	Masovni turizam	Početak globalnog marketinga	Sustav TZ
<i>1990.</i>	Internet	Debirokratizacija NTO	RAT
	Globalizacija	Regija kao menadžer konkurentnosti	TRANZICIJA
<i>2000.</i>	Regije kao proizvodi	Početak primjene DMO modela	Popravak ratom narušenog imidža
<i>2007.</i>	Ekonomija iskustava	Jačanje zahtjeva privatnog sektora	Nova zakonska osnova bez značajnijih pomaka
<i>2013.</i>	Ekonomska kriza	Diferenciranje uloga u NTO sustavu	????
	Konsolidacija		

Primjeri najbolje prakse - današnje uloge upravljanja prema razinama

- ▶ Nacionalni turistički ured je **promotor države, njenih regija i vodećih destinacija**

- ▶ Regionalna menadžment organizacija (RMO) je **turistički upravitelj regije**

- ▶ Destinacijska menadžment organizacija (DMO) je **operativni voditelj**

- ▶ Na razini uže destinacije **informativni centar ili pružatelj usluge –** podružnica DMO

Primjeri najbolje prakse - Misija i zadaci regionalnog/destinacijskog upravljanja

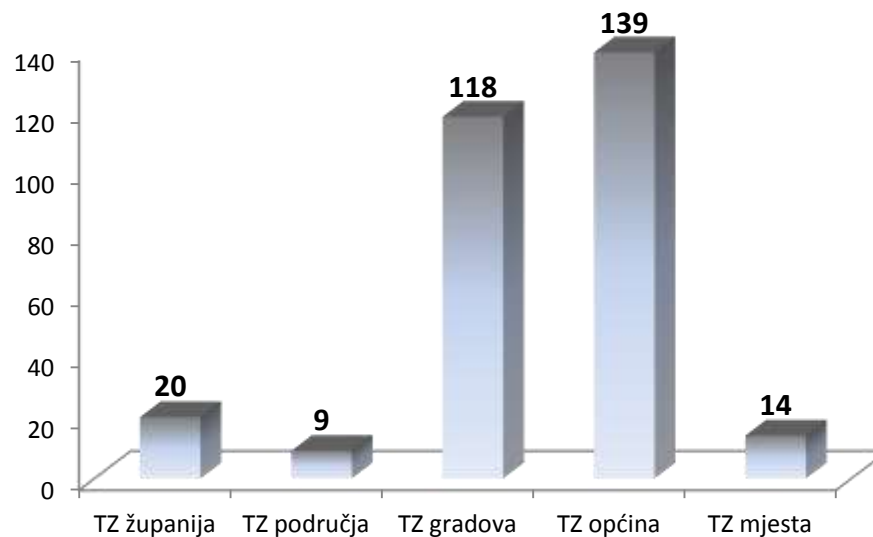
Planiranje	Informiranje	Ponuda
▪ Misija ▪ Organiziranje ▪ Osnovne proizvodne grupe (strateška poslovna polja)	▪ Informacije za goste ▪ Informacije za stanovništvo ▪ Potpora medijima	▪ Briga za gosta ▪ Zabava za gosta ▪ Koordinacija tur. infrastrukture ▪ Operiranje objektima ▪ Kontrola i poboljšanje kvalitete proizvoda i usluga
Marketing	Podrška prodaji	Lobiranje
▪ Promocija ▪ Digitalni marketing ▪ PR ▪ Upravljanje brendom ▪ Tržišna istraživanja	▪ Informacijski sustav ▪ B2B i B2C ▪ Suradnja s DMC ▪ Paketi	▪ Stvaranje pozitivnog imidža turizma ▪ „Približavanje” turizma političkim strukturama ▪ Suradnja i kooperacija s ostalim sektorima

Interne funkcije

Eksterne funkcije

Temeljni elementi organizacije

- Uz glavni ured Hrvatske turističke zajednice je s 12. travnjem 2013. registrirana **301 jedinica**, i to:

- 280 jedinica u sustavu pokriva područja vrlo raznolike veličine i turističkog prometa, a ima potpuno jednak zakonski tretman!**

Zakon o turističkim zajednicama - misija

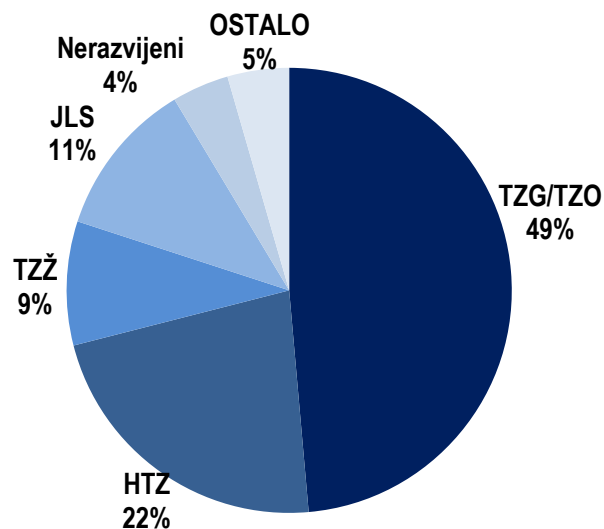
	HTZ	Županijski TZ-ovi	TZ-ovi gradova, mjesta i općina
Strateško planiranje	3,12	3, 4, 9, 10	3, 6
Koordinacija dionika			4
Upravljanje sustavom i nadzor	2, 6, 9,13	7,8,16	
Upravljanje kvalitetom			
Trening i edukacija	15		18
Upravljanje turističkom infrastrukturom		2	2,7
Promocija destinacije, branding i imdž	1, 4	1, 5, 11	1, 5, 13, 19
Marketinška infrastruktura			9, 19
Savjetovanje i kampanje orijentirane prema poslovnog sektoru	10		
Informacijski sustavi	5	15	20
Upravljanje i informiranje posjetitelja		13	8 i 10
Razvoj proizvoda	7, 8	6	12, 14
Razvoj i upravljanje događajima			11
Statistika i baze podataka	14	12, 13, 14	8, 10, 15, 16, 17
Istraživanja i informacije	11		

NEJASNA ODGOVORNOST ZA TEMELJNE ZADAĆE!!

Današnji budžet i raspodjela u sustavu TZ

▲ U 2012. prikupljeno 560,9 milijuna HRK, od čega:

▲ 65% na temelju boravišnih pristojbi

▲ 35% na temelju turističkih članarina.

▲ **Gotovo polovina sredstava lokalnim zajednicama, a manje od 10% regionalnim**

Struktura prihoda jedinica u sustavu

Ukupno izvornih prihoda godišnje u HRK	Broj jedinica u sustavu
Do 200.000	107
200.000 do 500.000	64
500.000 do 700.000	24
700.000 do 1.000.000	16
1.000.000 do 1.500.000	19
Više od 1.500.000	71

- ▶ Što je objektivni minimum godišnjeg budžeta za jedan DMO kako bi mogao izvršavati prethodno opisane zadaće?

Istraživanje – ključni nalazi

SVE SKUPINE DIONIKA

- Najveći problemi danas su politiziranost (53%) i birokratiziranost (47%)
- 75% smatra da su potrebne promjene
- 75% smatra da promjene trebaju ići u smjeru DMO modela
- Potrebno je uvesti minimalni prag izvornih prihoda za osnivanje DMO (91%)
- Prag treba postaviti na 1,000,000 HRK (53%)

SUSTAV TZ

- Nešto bolje ocijenili postojeći sustav
- Traže veće budžete

JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

- Istakli nizak kapacitet postojećeg sustava
- Smatra da pragovi za DMO trebaju biti niži

PRIVATNI SEKTOR

- Najkritičniji prema postojećem sustavu
- Traže veću uključenost u rad sustava i njegovu profesionalizaciju

Zaključci analize

- ▲ Sustav TZ u danim uvjetima je opravdao svoje postojanje i dao velik doprinos razvoju hrvatskog turizma u proteklih 22 godine;
- ▲ Promjene su potrebne zbog promjena u:
  - ▲ Konkurentskom okruženju;
  - ▲ Strukturi interesnih skupina u turizmu RH;
  - ▲ Strategijom definiranim ambicijama hrvatskog turizma.
- ▲ Pravci promjena:
  - ▲ Debirokratizirati i depolitizirati sustav;
  - ▲ Redefinirati misije, zadaće i odgovornosti svih razina sustava;
  - ▲ Provesti prostorno-funkcionalnu reorganizaciju sustava;
  - ▲ Prerasporediti sredstva shodno novim misijama, zadaćama i odgovornostima.

PRIJEDLOG RJEŠENJA

Hrvatske turističke regije – SMPHT 2008

Strukturiranje regionalne organizacije - shema

Strukturiranje regionalne organizacije - zadaci

STRATEŠKO PLANIRANJE I RAZVOJ

- Izrada Master planova i druge planske podloge
- Koordinacija i komunikacija interesnih skupina
- Suradnja s HTZ na elementima planiranja
- Suradnja s ključnim partnerima i drugim regijama
- Praćenje EU programa i asistiranje DMO-ovima

UPRAVLJANJE SUSTAVOM TURIZMA

- Norme i pravila za obavljanje turističke djelatnosti
- Nadzor i koordinacija DMO-ova
- Upravljanje kvalitetom (norme, kriteriji, oznake)
- Upravljanje turističkom infrastrukturom
- Razvoj regionalnih proizvoda
- Upravljanje uvođenja novih tehnologija
- Edukacija i ljudski resursi

INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

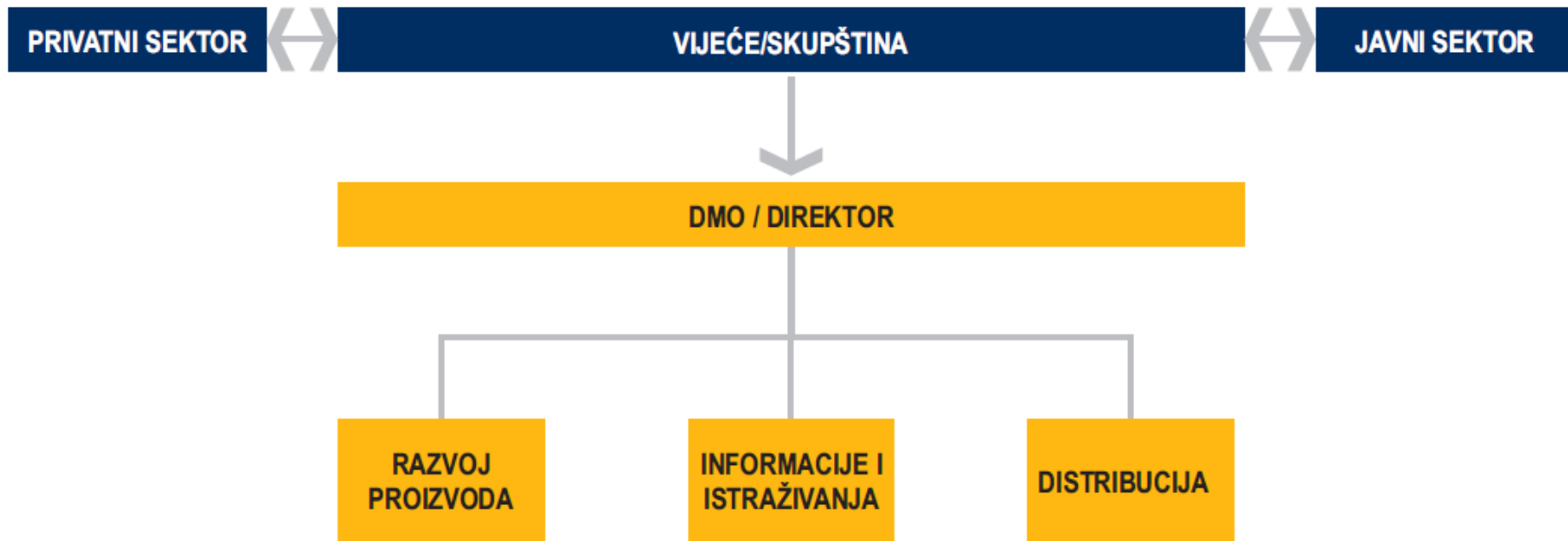
- Upisnik i baza svih elemenata ponude u regiji
- Baze podataka o ponudi i potražnji
- Detaljna turistička statistika regije
- Provođenje istraživanja o zadovoljstvu posjetitelja
- Druga istraživanja

MARKETING

- Odnosi s javnošću;
- Oblikovanje promotivnih materijala na temelju inputa DMO razine;
- Marketinška infrastruktura (web, IT)
- Operativni marketing (sajmovi, road show, fam trips.)

Strukturiranje DMO - shema

Strukturiranje DMO - zadaci

RAZVOJ PROIZVODA

- Koordinacija provedbe ključnih investicijskih projekata;
- Koordinacija provedbe ključnih projekata konkurentnosti;
- Sve razvojne aktivnosti vezane uz povezivanje elemenata ponude u pakete i proizvode;
- Razvoj događanja u destinaciji;
- Razvoj ponude za individualne i grupne poslovne goste;
- Razvoj svih ostalih elemenata proizvoda;
- Praćenje natječaja za EU projekte i aplikacije.

INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

- Distribucija tiskanih materijala;
- Održavanje web stranice destinacije;
- Koordinacija i upravljanje TIC-evima;
- Suradnja s javnim tvrtkama u destinaciji, prije svega lokalni prijevoz;
- Krizni menadžment

DISTRIBUCIJA

- Slanje podataka o turističkom prometu u RMO;
- Priprema, sortiranje i slanje podataka o turističkoj ponudi na području DMO u RMO;
- Priprema marketinških materijala o destinaciji i slanje na konačno oblikovanje i umnožavanje u RMO;
- Kreiranje sadržaj destinacijske web stranice.

Smjernice rješenja

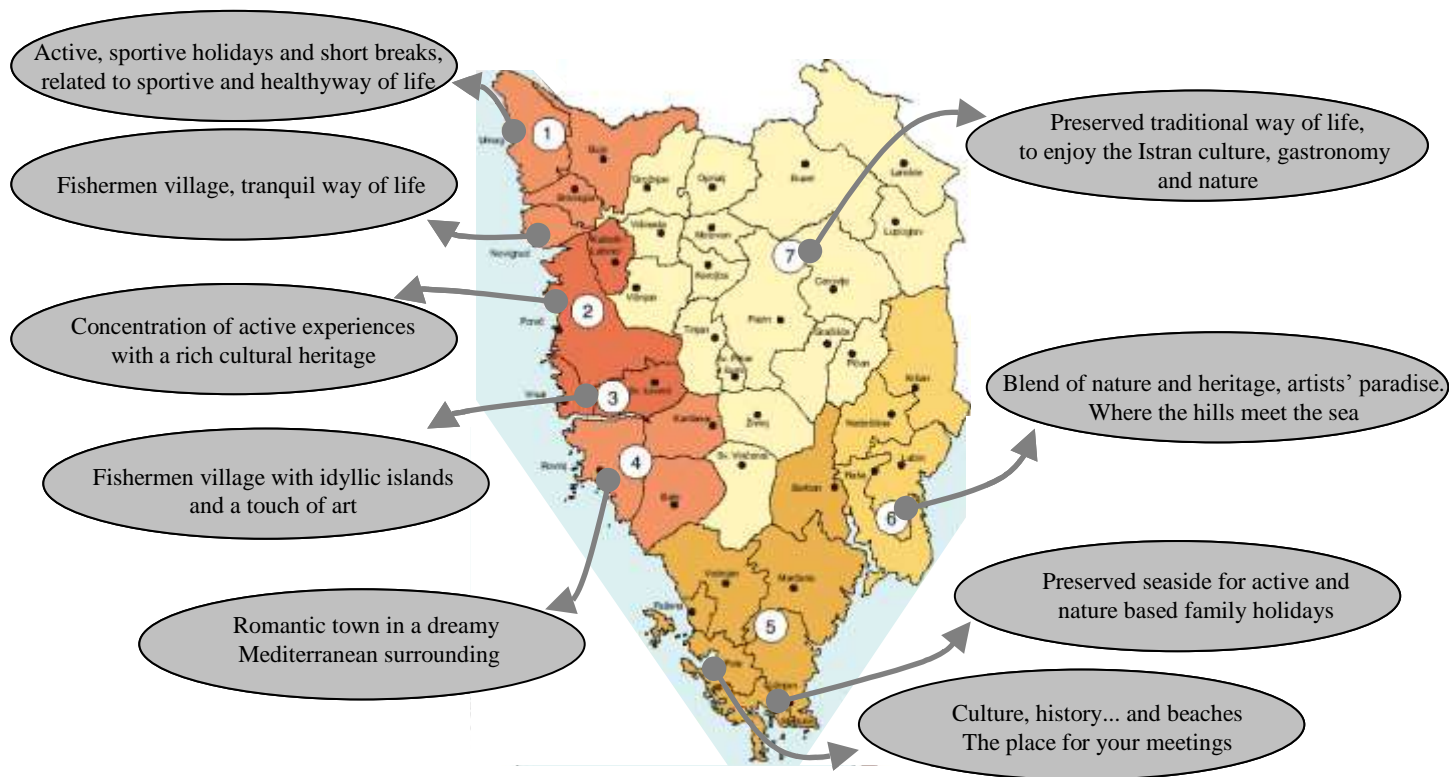
Obuhvat regionalnih organizacija (RMO) sukladan turističkim regijama

Obuhvat destinacijskih organizacija (DMO) takav da obuhvaćaju rivijere, šira područja gradova na obali, veće otoke, odnosno županije na kontinentu.

Zakonom definirati razinu turističkog informacijskog centra (TIC) kao podružnice DMO

Definirati minimalni iznos izvornih prihoda kao uvjet formiranja DMO na nekom području

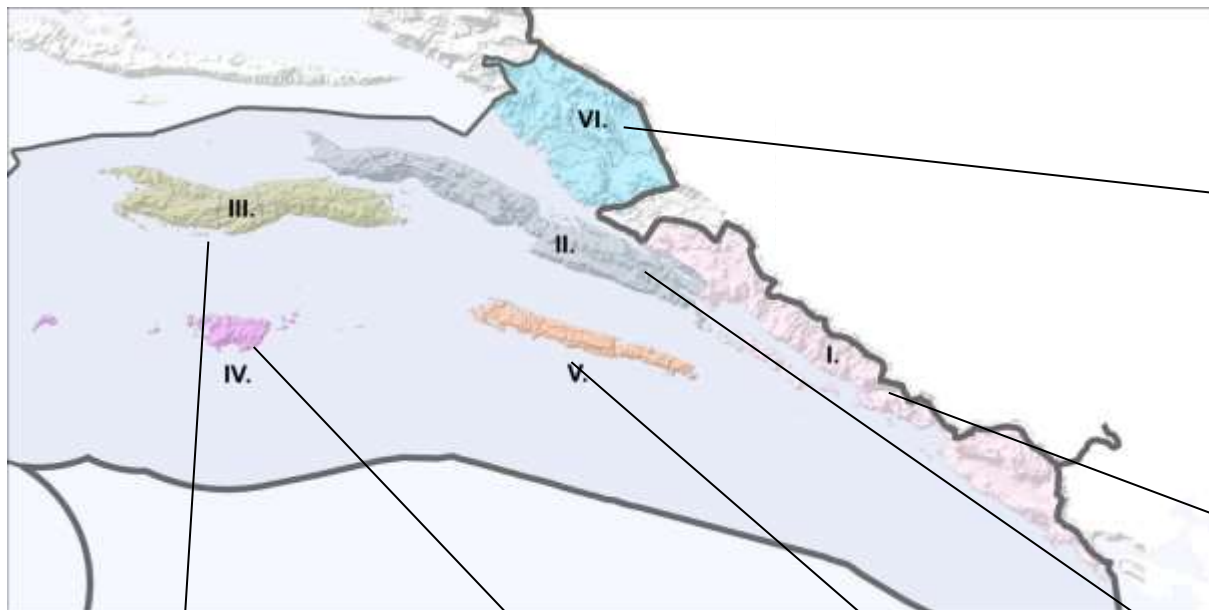
Primjer regije i njenih DMO – Istra (od 2002.g.)

- DMO **Umag**, Novigrad, Buje, Brtonigla
- DMO **Poreč**, Tar-Vabriga, Kaštelir-Labinci
- DMO **Vrsar**, Funtana, Sv. Lovreč
- DMO **Rovinj**, Bale, Kanfanar

- DMO **Pula**, Medulin, Ližnjan, Fažana, Vodnjan, Marčana, Barban
- DMO **Labin-Rabac**, Kršan, Raša, Sv. Nedjelja
- DMO **Unutrašnjost**

Primjer regije i njenih DMO - DNŽ

DMO Neretva
"BUJANJE ŽIVOTA"

DMO Dubrovnik
"LE CHIC"

DMO Korčula
"OTOK ZA ŽIVOT"

DMO Lastovo
"SKROVIŠTE"

DMO Mljet
"OTOK PARK"

DMO Pelješac
"CARSTVO VINA"

Operativni priručnik za primjenu DMO modela

▲ Raspoloživ na stranicama Glavnog ureda HTZ na adresi:

[/http://business.croatia.hr/Documents/3003/DMO-operativni-prirucnik.pdf](http://business.croatia.hr/Documents/3003/DMO-operativni-prirucnik.pdf)

HTL Zagreb

Vukovarska 269A/14
10000 Zagreb
Hrvatska

Tel. +385 1 4877 200
Fax. +385 1 4877 205

www.horwathhtl.hr
www.horwathhtl.com

Zahvaljujemo se na pažnji!